

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства фінансів України

«14» серпня 2015 року № 706

(у редакції наказу Міністерства
фінансів України

«__» _____ 2020 року № __)

Порядок

проведення моніторингу контрольованих операцій

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає напрями та особливості здійснення контролюючими органами моніторингу контрольованих операцій (далі – Моніторинг), який проводиться відповідно до підпункту 39.5.1 пункту 39.5 статті 39 розділу I Податкового кодексу України (далі – Кодекс).

2. Цілями Моніторингу як складової частини податкового контролю за трансфертним ціноутворенням є:

встановлення відповідності умов контрольованих операцій принципу «витягнутої руки»;

виявлення потенційних ризиків трансфертного ціноутворення;

виявлення ризиків відсутності розумної економічної причини (ділової мети);

проведення аналізу ризиків заниження платником податків податкових зобов'язань;

забезпечення контролю за своєчасністю та повнотою подання звітів про контрольовані операції (далі – звіт), документації з трансфертного ціноутворення (далі – документація), глобальної документації з трансфертного

ціноутворення (майстер-файлу) (далі – майстер-файл), звітів у розрізі країн міжнародної групи компаній (далі – звіт у розрізі країн), повідомлень про участь у міжнародній групі компаній (далі – повідомлення), додаткової інформації та/або обґрунтування, наданих платником податків на запит центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, відповідно до підпункту 39.4.9 статті 39 Кодексу.

3. Моніторинг здійснюється шляхом:

аналізу звітів, документації, майстер-файлу, повідомлень, звітів у розрізі країн, додаткової інформації та/або обґрунтувань, наданих платниками податків на запити центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, поданих платником податків відповідно до пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу;

аналізу податкової інформації, отриманої відповідно до статті 73 розділу II Кодексу;

аналізу будь-яких інших інформаційних джерел.

4. Під час здійснення Моніторингу контролюючі органи-використовують:

джерела інформації відповідно до підпункту 39.5.3 пункту 39.5 статті 39 розділу I Кодексу;

програмні продукти та інформаційні системи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику;

інформацію про здійснені контрольовані операції, звіту, документації, майстер-файлу, звіту в розрізі країн, додаткову інформацію та/або обґрунтування, які надаються платниками податків відповідно до пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу;

інформацію (матеріали і відомості) контролюючих органів;

інформаційні бази даних, іншу інформацію органів державної влади України;

інформацію, отриману від державних органів інших країн;

будь-яку публічну інформацію про можливі ризики заниження платниками податків податкових зобов'язань під час здійснення контрольованих операцій.

5. З метою встановлення відповідності умов контрольованих операцій принципу «вितягнутої руки» посадові особи контролюючого органу під час проведення аналізу звітів, документації, майстер-файлу мають право проводити опитування уповноважених осіб та/або працівників платника податків відповідно до Порядку опитування уповноважених осіб та/або працівників платника податків.

II. Первинний аналіз інформації про здійснені контрольовані операції

1. Первинний аналіз інформації про здійснені контрольовані операції проводиться контролюючим органом шляхом зіставлення показників податкової, фінансової звітності платника податку, даних митних декларацій, а також порівняння рівня цін (рентабельності) та умов, що застосовуються платниками податків у контрольованій операції, із рівнем цін (рентабельності) та умов у неконтрольованій(их) операції(ях) з метою встановлення відповідності умов контрольованих операцій платника податку принципу «витягнутої руки» та/або виявлення фактів заниження платником податків податкових зобов'язань.

У межах первинного аналізу контролюючі органи можуть здійснювати порівняння цін контрольованих операцій із сировинними товарами з котирувальними цінами, а також здійснювати порівняння показників рентабельності платників податків з середніми показниками по галузі.

2. З метою проведення первинного аналізу контролюючі органи можуть збирати та накопичувати інформацію, що є загальнодоступною, про ринкові ціни на товари (роботи, послуги) та створювати інформаційні продукти та бази даних для зберігання та узагальнення такої інформації.

3. Під час первинного аналізу враховується інформація щодо проведеного

платником податку самостійного або пропорційного коригування бази та сум податку на прибуток (у разі його проведення).

4. Первинний аналіз здійснюється незалежно від факту подання платником податку Звіту за відповідний звітний період.

5. Якщо під час первинного аналізу контролюючим органом виявлено ризики невідповідності умов контрольованих операцій платника податку принципу «витягнутої руки» та/або заниження податкових зобов'язань, контролюючий орган має право письмово звернутися до платника податку із запитом про надання інформації відповідно до пункту 73.3 статті 73 розділу II Кодексу.

6. Запит про надання інформації вважається належним чином врученим, якщо його надіслано у порядку, визначеному статтею 42 розділу II цього Кодексу.

7. Платники податків зобов'язані подавати інформацію, визначену в запиті контролюючого органу, та її документальне підтвердження протягом 15 робочих днів з дня, наступного за днем отримання запиту.

8. У разі виявлення під час первинного аналізу факту застосування платником податку під час здійснення контрольованих операцій умов, що не відповідають принципу «витягнутої руки», платник податку має право самостійно провести коригування ціни контрольованої операції та сум податкових зобов'язань відповідно до підпункту 39.5.4.1 підпункту 39.5.4 пункту 39.5 статті 39 розділу I Кодексу.

9. Результати первинного аналізу інформації про здійснені контрольовані операції враховуються контролюючим органом при прийнятті рішення про направлення платнику податку запитів:

про надання документації згідно з підпунктом 39.4.4 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу;

про надання майстер-файлу згідно з підпунктом 39.4.7 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу;

про надання інформації згідно з підпунктом 39.4.9 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу.

10. Якщо первинний аналіз контрольованих операцій свідчить про можливе заниження платником податків податкових зобов'язань у зовнішньоекономічних контрольованих операціях та інформація, яка може це підтвердити, може бути надана компетентними органами іноземної країни, контролюючий орган ініціює направлення письмового запиту до компетентних органів іноземної країни.

11. Результати первинного аналізу інформації про здійснені контрольовані операції використовуються для подальшого аналізу звітів, документації, повідомлень, майстер-файлів, звітів, додаткової інформації та/або обґрунтувань, поданих платником податків відповідно до вимог пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу, та вирішення питання призначення перевірки платника податків з питань дотримання принципу «витягнутої руки».

III. Аналіз звітів про контрольовані операції та повідомлень про участь у міжнародній групі компаній

1. Контроль за наданням звітів, повідомлень, повнотою відображення контрольованих операцій в поданих звітах та достовірністю поданої інформації в повідомленнях здійснюється контролюючим органом, до повноважень якого віднесено такі функції.

2. Контроль за наданням звітів та повідомлень:

1) контролюючий орган з використанням інформаційних ресурсів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, та загальнодоступної інформації з урахуванням критеріїв визначення господарських операцій контрольованими, встановлених підпунктом 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 розділу I Кодексу, та визначення міжнародної групи

компаній для цілей статті 39 розділу I Кодексу, наведеного у підпункті 14.1.11³ пункту 14.1 статті 14 розділу I Кодексу, до 01 жовтня року, що настає за звітним, формує переліки платників податків, господарські операції яких підпадають під критерії контрольованих та/або які входять до міжнародної групи компаній;

2) за результатами співставлення переліків, сформованих відповідно до підпункту 1 пункту 2 цього розділу, та реєстру поданих платниками податків звітів та повідомлень визначаються платники податків, щодо яких існує ризик ненадання звіту, повідомлення, невключення до наданого Звіту усіх контрольованих операцій, проведених платником податків протягом звітного року, або надання недостовірної інформації в повідомленні;

3) з метою з'ясування обставин та встановлення факту неподання платником податків звіту, повідомлення, невключення до поданого звіту усіх контрольованих операцій або надання недостовірної інформації в повідомленні контролюючий орган, в якому такий платник перебуває на обліку, направляє письмовий запит платнику податків про подання інформації відповідно до пункту 73.3 статті 73 глави 7 розділу II Кодексу;

4) за наявності підстав, визначених підпунктами 78.1.1 та 78.1.2, 78.1.15 пункту 78.1 статті 78 глави 8 розділу II Кодексу, контролюючий орган проводить документальну позапланову перевірку з метою фіксації порушення платником податків вимог підпункту 39.4.2 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу;

5) у разі встановлення контролюючим органом при виконанні функцій податкового контролю фактів проведення платником податків контрольованих операцій, звіт про які не подано або які не включено до поданого звіту, він надсилає повідомлення про виявлені контрольовані операції центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику. Повідомлення надсилається засобами електронного зв'язку не пізніше 5 робочих днів з дня виявлення таких операцій. Днем виявлення контролюючим органом фактів проведення платником податків контрольованих операцій, звіт про які не

подано, є дата складання акта документальної перевірки, в якому зафіксовано такий факт.

3. Аналіз поданих звітів та повідомлень:

1) аналіз звітів та повідомлень проводиться контролюючим органом з використанням інформаційних джерел, визначених пунктом 4 розділу I цього Порядку, та результатів первинного аналізу інформації про здійснені контрольовані операції, проведеного відповідно до розділу II цього Порядку;

2) під час проведення аналізу звітів враховуються результати фінансово-господарської діяльності платника податків, зокрема, але не виключно:

збитковість протягом декількох звітних (податкових) періодів;

невідповідність фінансових результатів (показників рентабельності) платника податків середнім показникам по галузі;

значний обсяг операцій з пов'язаними особами – нерезидентами, зареєстрованими у державах (на територіях), включених до переліку держав (територій), затвердженого Кабінетом Міністрів України відповідно до підпункту 39.2.1.2 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 розділу I Кодексу;

значний обсяг операцій з пов'язаними особами – нерезидентами, організаційно-правова форма яких включена до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України відповідно до підпункту «г» підпункту 39.2.1.1 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 розділу I Кодексу;

значний обсяг операцій з нематеріальними активами, такими як роялті, ліцензії, плата за використання патентів, товарних знаків, ноу-хау тощо, а також з будь-якими іншими об'єктами інтелектуальної власності;

значний обсяг операцій з надання/отримання внутрішньогрупових послуг, сплачених роялті та/або процентів за фінансовими запозиченнями;

від'ємні чисті активи при наявності кредитів, позик та інших боргових зобов'язань, що виникли за операціями з пов'язаними особами – нерезидентами;

проведення господарських операцій, нетипових для поточної діяльності платника;

невідповідність одержувачів товарів за даними митного оформлення сторонам договору (використання непрямих контрактів);

відсутність істотних основних засобів тощо;

3) якщо аналіз звітів свідчить про невідповідність умов контрольованих операцій принципу «витягнутої руки», визначеному пунктом 39.1 статті 39 розділу I Кодексу, контролюючий орган ініціює перед центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, направлення запиту до платників податків щодо подання документації відповідно до підпункту 39.4.4 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу та/або майстер-файлу відповідно до підпункту 39.4.7 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу;

4) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, за результатами розгляду звернення контролюючого органу приймає рішення про направлення запиту платнику податків щодо подання документації та/або майстер-файлу або недоцільності його направлення, про що інформує ініціатора запиту;

5) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, за результатами аналізу звітів та з урахуванням результатів первинного аналізу інформації про здійснені контрольовані операції може самостійно прийняти рішення про направлення запиту платнику податків про надання документації та/або майстер-файлу, про що інформує контролюючий орган, в якому платник перебуває на обліку.

IV. Аналіз документації з трансфертного ціноутворення, поданої платником податків та/або глобальної документації з трансфертного ціноутворення (майстер-файлу)

1. Контролюючий орган після отримання від центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, повідомлення щодо направлення запиту платнику податків про подання документації згідно з підпунктом 39.4.6 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу здійснює контроль за дотриманням платником податків строків, встановлених підпунктом 39.4.4 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу.

2. Контролюючий орган, який зазначено у запиті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, після отримання документації проводить її аналіз, під час якого, зокрема, перевіряє:

повноту розкриття інформації, наведеної платником податків у документації, та її відповідність вимогам підпункту 39.4.6 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу;

достатність та повноту обґрунтувань, наведених платником податків у документації, що дає змогу дослідити відповідність умов контрольованих операцій принципу «витягнутої руки» та наявність розумної економічної причини (ділової мети);

3. Результати аналізу разом із документацією протягом 15 робочих днів з дати її отримання направляються до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику.

Результати аналізу документації повинні містити інформацію про:

повноту відображення платником податків у документації обсягу інформації, визначеного підпунктом 39.4.6 пункту 39.4 статі 39 розділу I Кодексу, та наведення платником обґрунтування відповідності умов контрольованої операції принципу «витягнутої руки»;

встановлені контролюючим органом факти невідповідності умов контрольованої операції принципу «витягнутої руки» та відсутності розумної економічної причини (ділової мети);

наявність ризиків трансфертного ціноутворення з висновками про доцільність або недоцільність прийняття рішення про проведення перевірки з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки»;

ініціювання (у разі необхідності) направлення платнику податків запиту про надання інформації згідно з підпунктом 39.4.9 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу з обґрунтованими пропозиціями стосовно питань до платника та/або переліком документів, що запитуються.

4. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, здійснює контроль за дотриманням платником податків строків подання майстер-файлу, встановлених підпунктом 39.4.7 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу, та проводить його аналіз, під час якого, зокрема, перевіряє повноту розкриття інформації та її відповідність вимогам підпункту 39.4.7 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу, наявність ризиків трансфертного ціноутворення, відповідність умов контрольованої операції принципу «витягнутої руки» з висновками про доцільність або недоцільність прийняття рішення про проведення перевірки.

5. У разі коли подана платником податків документація та/або майстер-файл не містять інформації в обсязі, передбаченому підпунктами 39.4.6 та 39.4.7 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу, або належного обґрунтування відповідності умов контрольованої операції принципу «витягнутої руки», центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, надсилає такому платнику податків запит з вимогою додатково надати протягом 30 календарних днів з моменту його отримання інформацію та/або обґрунтування відповідності умов контрольованої операції принципу «витягнутої руки».

Контролюючий орган після отримання від центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, повідомлення щодо направлення запиту з вимогою додаткового подання інформації до документації та/або майстер-файлу здійснює контроль за дотриманням платником податків строків, встановлених підпунктом 39.4.9 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу.

Аналіз додаткової інформації до документації та/або майстер-файлу та інформування центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, здійснюються контролюючим органом у порядку, встановленому пунктами 2 та 3 цього розділу.

6. Результати аналізу документації та/або майстер-файлу, що свідчать про невідповідність умов контрольованої операції принципу «витягнутої руки» та/або відсутність розумної економічної причини (ділової мети), використовуються під час прийняття рішення про проведення перевірки з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки» та відповідно до підпунктів 78.1.14 та 78.1.15 пункту 78.1 статті 78 глави 8 розділу II Кодексу є підставою для проведення документальної позапланової перевірки.

7. У разі неподання (несвоєчасного подання) документації та/або майстер-файлу проводиться документальна позапланова перевірка з метою фіксації порушення платником податків вимог пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу.

V. Аналіз звітів у розрізі країн міжнародної групи компаній

1. Контроль за поданням платниками податків - резидентами України звітів у розрізі країн, повнотою та достовірністю наданої інформації здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, із врахуванням положень підпунктів 39.4.10 - 39.4.15 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу.

2. У разі виявлення ризиків неподання (несвоєчасного подання) платником податків у встановлений строк звіту в розрізі країн з метою з'ясування обставин

можливого порушення вимог підпункту 39.4.11 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, направляє письмовий запит платнику податків про подання інформації відповідно до пункту 73.3 статті 73 розділу II Кодексу.

3. За наявності підстав, визначених підпунктами 78.1.1 та 78.1.2 пункту 78.1 статті 78 розділу II Кодексу, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, ініціює проведення контролюючим органом, в якому перебуває на обліку платник податків, документальної позапланової перевірки з метою фіксації порушення платником податків вимог підпункту 39.4.11 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу.

4. У разі подання платником податків звітів у розрізі країн з порушенням вимог пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу такі факти використовуються під час прийняття рішення про проведення перевірки з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки» та відповідно до підпункту 39.5.2.1 підпункту 39.5.2 пункту 39.5 статті 39 розділу I Кодексу є підставою для проведення документальної позапланової перевірки.

5. Інформація звіту у розрізі країн, який отримано центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, від платника податків відповідно до підпункту 39.4.10 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу та/або в рамках міжнародних угод щодо автоматичного обміну податковою та фінансовою інформацією, використовується для цілей оцінки ризиків трансфертного ціноутворення під час проведення моніторингу контрольованих операцій та не може бути самостійною підставою для проведення коригування обсягу оподатковуваного прибутку платника податків.

6. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, після отримання звітів у розрізі країн проводить їх аналіз, під час якого, зокрема, перевіряє:

повноту та достовірність інформації, наведеної у Звітах у розрізі країн, та її

відповідність вимогам підпунктів 39.4.10 та 39.4.11 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу, – у разі отримання таких звітів від компаній – резидентів України;

наявність ризиків трансфертного ціноутворення.

7. Під час проведення аналізу звітів у розрізі країн можуть враховуватись, зокрема, але не виключно, такі індикатори:

істотна присутність (загальна сума доходів (виручки)) групи в певній юрисдикції;

діяльність групи в певній юрисдикції обмежена діяльністю, яка становить менший ризик;

значна загальна сума і частка доходів (виручки) за операціями з пов'язаними особами в певній юрисдикції;

результати юрисдикції відхиляються від потенційно зіставних показників інших юрисдикцій всередині групи, групи в цілому, потенційно зіставних підприємств поза групою або середніх показників по галузі;

юрисдикції зі значним прибутком, але незначною суттєвою діяльністю;

юрисдикції зі значним прибутком, але низьким рівнем нарахованих податків;

юрисдикції зі значною діяльністю, але з низьким рівнем прибутку (або збитками);

група здійснює діяльність в юрисдикціях, які створюють ризик розмивання податкової бази і виведення прибутку з-під оподаткування;

група здійснює «мобільні» типи діяльності (володіння або управління інтелектуальною власністю; закупівля та постачання; продаж, маркетинг або дистрибуція (збут); внутрішньогрупове фінансування; страхування), розташовані в юрисдикціях, які відповідають критеріям, визначеним в абзаці другому підпункту 39.2.1.2 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 розділу I

Кодексу;

відбулися зміни в структурі групи, в тому числі у зв'язку з розташуванням активів;

інтелектуальна власність відокремлена від пов'язаної діяльності всередині групи;

група має торгові компанії, розташовані в юрисдикціях за межами її основних ринків;

у групи є закупівельні компанії, розташовані в юрисдикціях за межами її основних виробничих майданчиків;

сплачений податок на прибуток постійно нижче нарахованого податку на прибуток;

до групи входять компанії з подвійним резидентством;

до групи входять компанії без податкового резидентства;

група показує доходи (виручку) без прив'язки до певної юрисдикції (якщо компанія в групі не є резидентом будь-якої юрисдикції);

інформація в звіті не відповідає інформації, раніше наданій компаніями міжнародної групи.

8. Результати аналізу звітів у розрізі країн повинні містити інформацію про:

повноту інформації, наведеної в звітах у розрізі країн;

наявність ризиків трансфертного ціноутворення з висновками про доцільність або недоцільність прийняття рішення про проведення перевірки з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки» та/або інших заходів аналізу інформації, наведеної у звітах у розрізі країн;

ініціювання (у разі необхідності) направлення платнику податків запиту про надання інформації з переліком інформації, яка запитується, та переліком документів, які пропонується надати, відповідно до підпункту 73.3 статті 73

розділу II Кодексу.

9. У разі коли поданий платником податків звіт у розрізі країн не містить інформації в обсязі, передбаченому підпунктом 39.4.11 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, надсилає такому платнику податків запит з вимогою додатково надати інформацію відповідно до підпункту 73.3 статті 73 розділу II Кодексу.

10. Запит про надання інформації вважається належним чином врученим, якщо його надіслано у порядку, визначеному статтею 42 розділу II цього Кодексу.

11. Платники податків зобов'язані подавати інформацію, визначену в запиті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, та її документальне підтвердження протягом 15 робочих днів з дня, наступного за днем отримання запиту.

12. Якщо аналіз звітів у розрізі країн свідчить про можливе заниження платником податків податкових зобов'язань у контрольованих операціях та інформація, яка може це підтвердити, може бути надана компетентними органами іноземної країни, контролюючий орган ініціює направлення письмового запиту до компетентних органів іноземної країни.

13. Результати аналізу звітів у розрізі країн, що свідчать про невідповідність умов контрольованої операції принципу «вितягнутої руки», використовуються під час прийняття рішення про:

направлення платнику податку запиту про надання документації згідно з підпунктом 39.4.4 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу (якщо не запитувалась раніше);

направлення платнику податку запиту про надання майстер-файлу згідно з підпунктом 39.4.7 пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу (якщо не запитувався

раніше);

проведення перевірки з питань дотримання платником податків принципу «витагнутої руки» та відповідно до підпунктів 78.1.14 та 78.1.15 пункту 78.1 статті 78 глави 8 розділу II Кодексу є підставою для проведення документальної позапланової перевірки.

**Директор Департаменту
міжнародного оподаткування**

Людмила ПАЛАМАР